

Alexander Berkman & Emma Goldman – Sacco και Vanzetti.

Άρθρο που δημοσιεύτηκε στην αναρχική εφημερίδα *The Road to Freedom*, Vol 5, Αύγουστος 1929. Μετάφραση Δημήτρης Πλαστήρας.

Τα ονόματα του «ευγενικού τσαγκάρη και του ταπεινού ιχθυοπώλη» έχουν πάψει να αντιπροσωπεύουν απλά δυο Ιταλούς εργάτες. Σε ολόκληρο το πολιτισμένο κόσμο οι Sacco και Vanzetti έχουν γίνει σύμβολο, ο συμβολισμός της Δικαιοσύνης που τσακίζεται από την Εξουσία. Αυτή είναι και η μεγάλη ιστορική σημασία αυτής της σταύρωσης του εικοστού αιώνα, και ήταν πράγματι προφητικά τα λόγια του Vanzetti όταν έλεγε «Η τελευταία στιγμή ανήκει σε εμάς – αυτό το μαρτύριο είναι ο θρίαμβος μας».

Ακούμε πολλά για τη πρόοδο και οι άνθρωποι με αυτό εννοούν βελτιώσεις διάφορων μορφών, κυρίως ανακαλύψεις που σώζουν ζωές και ανακαλύψεις που μειώνουν το κόπο ή μεταρρυθμίσεις στη κοινωνική και πολιτική ζωή. Αυτές μπορεί να αντιπροσωπεύουν ή όχι πραγματική πρόοδο, γιατί μεταρρύθμιση δεν είναι απαραίτητα πρόοδος.

Είναι εντελώς λανθασμένη και φαύλη αντίληψη πως ο πολιτισμός αποτελείται από μηχανικές ή πολιτικές αλλαγές. Ακόμη και οι σημαντικότερες βελτιώσεις δεν αποτελούν οι ίδιες δείκτες πραγματικής προόδου: απλά συμβολίζουν τα αποτελέσματά της. Πραγματικός πολιτισμός, πραγματική πρόοδος βρίσκεται στον *εξανθρωπισμό* της ανθρωπότητας, στην μετατροπή του κόσμου σε ένα σωστό μέρος για να ζει κανείς. Από την οπτική αυτή είμαστε ακόμη πολύ μακριά από το να είμαστε πολιτισμένοι, παρά όλες αυτές τις μεταρρυθμίσεις και τις βελτιώσεις.

Η πραγματική πρόοδος είναι ένας αγώνας ενάντια στην απανθρωπιά της κοινωνικής μας ύπαρξης, ενάντια στη βαρβαρότητα των κυρίαρχων αντιλήψεων. Με άλλα λόγια, η πρόοδος είναι ένας πνευματικός αγώνας, ένας αγώνας να απελευθερωθεί το ανθρώπινο ον από την κτηνώδη κληρονομιά του, από το φόβο και τη σκληρότητα της πρωτόγονης κατάστασης του. Το σπάσιμο των δεσμών της άγνοιας και της προκατάληψης, η απελευθέρωση του ανθρώπου από την αρπαγή υποδουλωτικών ιδεών και πρακτικών, η απομάκρυνση του σκοταδιού από το μυαλό του και του φόβου από τη καρδιά του, σηκώνοντάς τον από τη μίζερη θέση του στο πραγματικό ύψος του ανθρώπου – αυτή είναι η πραγματική αποστολή της προόδου. Μόνο έτσι ο άνθρωπος, ατομικά και συλλογικά, γίνεται πραγματικά πολιτισμένος και η κοινωνική μας ζωή πιο ανθρώπινη και αξιόλογη.

Αυτός ο αγώνας δείχνει την πραγματική ιστορία της προόδου. Οι ήρωες της δεν είναι οι Ναπολέοντες και οι Βίσμαρκ, όχι οι στρατηγοί και οι πολιτικοί. Η διαδρομή της είναι γεμάτη με τους ανώνυμους τάφους των Sacco και Vanzetti της ανθρωπότητας, οριοθετημένη με τις διαπομπεύσεις, τα βασανιστήρια, τα ικριώματα και την ηλεκτρική

καρέκλα. Σε αυτούς τους μάρτυρες της δικαιοσύνης και της ελευθερίας οφείλουμε τον ελάχιστο πολιτισμό και πρόοδο έχουμε σήμερα.

Η επέτειος του θανάτου των συντρόφων μας δεν είναι λοιπόν μια περίπτωση για θρήνο. Το αντίθετο, πρέπει να χαιρόμαστε που σε αυτή τη περίοδο εξευτελισμού και εξαχρείωσης, στην υστερία της κατάκτησης και του κέρδους, υπάρχουν ακόμη *άνθρωποι* που τολμούν να αφηφούν το κυρίαρχο πνεύμα και να υψώσουν τις φωνές τους ενάντια στην απανθρωπιά και την αντίδραση. Που υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που κρατούν την σπίθα της λογικής και της ελευθερίας ζωντανή και έχουν το κουράγιο να πεθάνουν, και να πεθάνουν θριαμβευτικά για το τόλμημα τους.

Όπως όλος ο κόσμος ξέρει σήμερα, ο Sacco και ο Vanzetti πέθαναν γιατί ήταν Αναρχικοί. Επειδή με απλά λόγια πίστευαν και διακήρυτταν την ανθρώπινη αδελφσύνη και την ελευθερία. Για το λόγο αυτό δεν μπορούσαν να περιμένουν ούτε δικαιοσύνη, ούτε ανθρωπιά. Οι Άρχοντες της Ζωής μπορούν να συγχωρέσουν κάθε παράπτωμα ή έγκλημα, αλλά ποτέ μια απόπειρα υποσκαφής της θέσης τους πάνω στις πλάτες των μαζών. Για το λόγο αυτό ο Sacco και ο Vanzetti έπρεπε να πεθάνουν, παρά τις διαμαρτυρίες όλου του κόσμου.

Ο Vanzetti είχε όμως δίκιο όταν έλεγε πως η εκτέλεση του ήταν ο μεγαλύτερος θρίαμβος του, γιατί σε ολόκληρη την ιστορία ήταν οι μάρτυρες της προόδου αυτοί που θριάμβευαν στο τέλος. Που είναι οι Καίσαρες και οι Τορκεμάδας του χθες; Ποιος θυμάται τα ονόματα των δικαστών που καταδίκασαν τον Giordano Bruno και τον John Brown; Οι Parsons και οι Ferrer, οι Sacco και οι Vanzetti ζουν για πάντα και τα πνεύματά τους συνεχίζουν.

Ας μην αφήσουμε την απελπισία να μπει στις καρδιές μας πάνω από τους τάφους των Sacco και Vanzetti. Το καθήκον που τους οφείλουμε για το έγκλημα που διαπράξαμε επιτρέποντας το θάνατο τους, είναι να κρατήσουμε την μνήμη τους ζωντανή και το λάβαρο του Αναρχικού ιδεώδους τους ψηλά. Και να μην επιτρέψουμε σε κανένα μυωπικό πεσιμιστή να μπερδέψει και να δημιουργήσει σύγχυση γύρω από τα πραγματικά γεγονότα της ιστορίας του ανθρώπου, της ανόδου του στον ανθρωπισμό και στην ελευθερία. Στο μακρύ αγώνα από το σκοτάδι στο φως, στην αρχαία μάχη για μεγαλύτερη ελευθερία και ευημερία, είναι ο επαναστάτης, ο μάρτυρας που έχει κερδίσει. Η σκλαβιά υποχώρησε, η απολυταρχία τσακίστηκε, η φεουδαρχία και η δουλοπαροικία έφυγαν, θρόνοι έσπασαν και δημοκρατίες στήθηκαν στη θέση τους. Αναπόφευκτα, οι μάρτυρες και οι ιδέες τους θριάμβευαν, παρά τις κρεμάλες και τις ηλεκτρικές καρέκλες. Αναπόφευκτα, οι άνθρωποι, οι μάζες, πλησίασαν τους αφέντες τους, αυτή τη στιγμή τα ίδια τα οχυρά της Εξουσίας, του Κεφαλαίου και του Κράτους απειλούνται. Η Ρωσία έδειξε τη κατεύθυνση της συνέχειας της προόδου με την απόπειρα της να εξαφανίσει τόσο τον οικονομικό όσο και το πολιτικό αφέντη. Το αρχικό εκείνο πείραμα έχει αποτύχει, όπως όλες οι πρώτες μεγάλες κοινωνικές αναθεωρήσεις χρειάζονται επανειλημμένες προσπάθειες για την πραγματοποίησή τους. Η υπέροχη όμως αυτή ιστορική αποτυχία είναι όπως το μαρτύριο των Sacco και Vanzetti – το σύμβολο και η εγγύηση του τελικού θριάμβου.

Ας θυμόμαστε όμως ξεκάθαρα, πως η αποτυχία των *πρώτων* προσπαθειών για βασική κοινωνική αλλαγή είναι πάντοτε αναμενόμενη λόγω της προβληματικής μεθόδου εγκαθίδρυσης του *Νέου* με *Παλιά* μέσα και πρακτικές. Το *Νέο* μπορεί να κατακτήσει μόνο *με μέσα το δικού του νέου πνεύματος*. Η τυραννία ζει στην καταστολή. Η χειραφέτηση ανθίζει στην ελευθερία. Το θανάσιμο λάθος της μεγάλης Ρωσικής

Επανάστασης ήταν ότι προσπάθησε να εγκαταστήσει νέες μορφές κοινωνικής και οικονομικής ζωής πάνω στο παλιό θεμέλιο του εξαναγκασμού και της ισχύος. Η συνολική εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας ήταν μακριά από τον εξαναγκασμό και η κυβέρνηση, μακριά από την εξουσία προς μεγαλύτερη ελευθερία και ανεξαρτησία. Στον αγώνα αυτό, το πνεύμα της ελευθερίας τελικά υπερισχύει. Στην κατεύθυνση αυτή υπάρχουν μεγαλύτερα επιτεύγματα. Η ιστορία στο σύνολό της το δείχνει και η Ρωσία είναι η πιο πειστική πρόσφατη εκδήλωση της. Ας διδαχτούμε από αυτό το μάθημα και να εμπνευστούμε για μεγαλύτερες προσπάθειες στο όνομα ενός νέου κόσμου ανθρωπιάς και ελευθερίας, και μακάρι το θριαμβευτικό μαρτύριο των Sacco και Vanzetti να μας δώσει μεγαλύτερη δύναμη και αντοχή στον υπέροχο αυτό αγώνα.

Γαλλία, Ιούλιος 1929